Les 69 – Antwoorden

Opdracht 2: Psalm 150. Beluister de gezongen psalm 150, noteer de uitspraak en de vertaling

א הַלְלוּ-יָהּ	hal^{e}loe yáh *	Looft Jahweh
הַלְלוּ-אֵל בְּקָדְשׁוֹ;	hal^{e}lu el* b^{e}qodsjo**	Looft God in zijn heiligdom
הַלְלוּהוּ, בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ.	hal^{e}loehoe birqia oezo**	Looft Hem in de hemel van zijn kracht
ב הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו	hal^{e}loehoe bigvoerotáv**	Looft Hem om zijn heldhaftigheid
הַלְלוּהוּ, כְּרֹב גֻּדְלוֹ.	hal^{e}loehoe k^{e}rov goedlo **	Looft Hem om zijn overweldigende grootheid
ג הַלְלוּהוּ, בְּתֵקַע שׁוֹפָר	hal^{e}loehoe b^{e}teqa sjofár	Looft Hem met het blazen van de trompet
הַלְלוּהוּ, בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר.	Hal^{e}loehoe b^{e}nevèl w^{e}chinnor	Looft Hem met harp en lier
ד הַלְלוּהוּ, בְּתֹף וּמָחוֹל	hal^{e}loehoe b^{e}tof oemáchol	Looft Hem met trommel en dans
הַלְלוּהוּ, בְּמִנִּים וְעֻגָב.	hal^{e}loehoe b^{e}minnim w^{e}'oegáv	Looft Hem met snarenspel en fluit
ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שָׁמַע	hal^{e}loehoe b^{e}tziltz^{e}le-sjáma	Looft Hem met luide cimbalen
הַלְלוּהוּ, בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.	hal^{e}loehoe b^{e}tziltz^{e}le t^{e}roe'áh	Looft Hem met jubelende cimbalen
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה, תְּהַלֵּל יָהּ	kol han^{e}sjámáh, t^{e}hallel yáh	Alle levensadem, u zult Jahweh loven
הַלְלוּ-יָהּ.	hal^{e}loe-yáh	Looft Jahweh

* יָהּ is een afkorting van de Godsnaam יהוה, en אֵל el is een afkorting van Elohim, God.
** Met de bezitsuitgang i of ו

In de Naardense Bijbel van ds. Pieter Oussoren staat het zo vertaald:

Alleluia, looft God in zijn héilig doméin,	looft hem met páukslag en réidans,
lóoft hem in zijn máchtig gewélf;	lóoft hem met snáren en pánfluit;
looft hem om zijn móedige dáden,	looft hem met klánkrijke címbels,
looft hem om het véle ván zijn gróotheid;	looft hem met schállendé cimbálen;
looft hem met een stóot op een rámshoorn,	alle levensadem lóve de ÉNE: allélúiá!
lóoft hem met líer en hárp;	

Zie ook de uitleg van dr. Piet van Midden, Efemeride 837, waarin u de uitspraak hoort.

Les 70 – Voorzetsels 4

In de lessen 34 en 37 leerden we al een aantal voorzetsels die met elkaar kunnen worden verbonden, en veelal persoonsuitgangen kunnen krijgen. Hier volgen er nog een aantal:

בֵּין, בֵּינוֹת {bayin} Tussenruimte):	ben, benot (vz)	Tussen , temidden van, gedurende; constructvorm van בֵּין 1 בֵּינִי 2 בֵּינְךָ 3 בֵּינוֹ (enkelvoud); בֵּינֵינוּ1, בֵּינֵיכֶם2, בֵּינֵיהֶם3 (meervoud).
בֵּין ... וּבֵין ...	ben ... oeven …	Tussen ... en …
בִּמְקוֹם	bimqom (vz)	In plaats van; afgeleid van מָקוֹם maqom (m) plaats, stad
זוּלַת	zoelat (vz)	Behalve
חֵלֶף	chelèf (vz)	In ruil voor
כְּדֵי	k^{e}de (vz)	Om, teneinde
כְּלַפֵּי	klape (vz)	Tegenover, ten opzichte van
לְמִרוֹת	lamrot (vz)	Ondanks
לִפְנוֹת	lifnot (vz)	Tegen, vlak voor, dichtbij
לִקְרַאת	liqrat (vz)	Tegemoet
לְרֶגֶל	l^{e}règèl (vz)	Naar aanleiding van; afgeleid van רֶגֶל règèl Voet
מִלְבַד	milvad (vz)	Behalve, benevens; afgeleid van לְבַד l^{e}vad (bw) alleen
מֵעֵין	me'en (vz)	Zoiets als, een soort
מִפְּאַת	mip'at (vz)	Vanwege
עֲבוּר	^{a}voer (vz)	Voor, ten behoeve van
בַּעֲבוּר	ba'^{a}voer (vz)	Vanwege, ter wille van
פִּי	pi (m)	*Constructvorm van* פֶּה {pèh} mond
כְּפִי	k^{e}fi (vz)	Volgens, naarmate
לְפִי	l^{e}fi (vz)	Volgens
לְמַעַן	l^{e}ma'an (vz)	Voor, ten behoeve van, teneinde
לְעוּמַת	l^{e}'oemat (vz)	Tegenover, in tegenstelling tot, ten opzichte van
לְשֵׁם	l^{e}sjem (vz)	Voor, ten gunste van; afgeleid van שֵׁם sjem (m) naam
תַּחַת	tachat (vz)	Onder, beneden, in plaats van: תַּחְתָּם. תַּחְתֵּנָה ; תַּחְתֶּיךָ, תַּחְתַּי enz.

Woordenschat

פָּגַשׁ	págasj [pa'al]	Ontmoeten
נִפְגַּשׁ	nif'gasj [nif'al]	Ontmoeten (iemand)
פְּגִישָׁה	p^{e}gisjáh (v)	Ontmoeting, afspraak
מִפְגָּשׁ	mifgasj (m)	Ontmoeting, rendez-vous, trefpunt
חֲגִיגִי	ch^{a}gigi (bn)	Feestelijk, plechtig

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord פָּגַשׁ {págasj} [pa'al] Ontmoeten *(to meet)*. Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	פּוֹגֶשֶׁת	pogèsjèt	פָּגַשְׁתִּי	págasjti	אֶפְגּוֹשׁ	èfgosj	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לִפְגּוֹשׁ lifgosj

Opdracht 2: Geef de uitspraak en vertaal:

אֲנִי עוֹבֵד לְפִי הַסֵּפֶר .....

לַמְרוֹת הַחוֹרֶף אֲנִי בַּבַּיִת .....

יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִיב .....

פִּלְפֵּל בִּמְקוֹם מֶלַח .....

Ik ontmoette hem hier .....

Hij zat tegenover de boom .....

Hij kwam mij tegemoet/naar mij toe .....

Zij zat dichtbij de auto .....

Het was een feestelijke ontmoeting .....

We reisden in de richting van de stad .....

.....

Nu zit zij naast mij .....

Het paard loopt achter een koe .....

Bronnen: *Millon; Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Nat-Lettinga; Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph. de Vries; www.hebrew-verbs.co.il*

Les 70 Extra – Overzicht voorzetsels en voorvoegsels

אַחַר achar, אַחֲרֵי achᵃre		achter, na (tijd, plaats)
Met een persoonlijk voornaamwoord:		
אַחֲרָיו אַחֲרֶיךָ, enzovoorts		
מֵאַחֲרֵי	me'achᵃre	Van achteren
אַחַר כָּךְ	achar kách	Daarna, naderhand

אֶל	èl	Naar, bij, (bestemd) voor, tot (in)
אֵלַי	elay	Naar mij
אֵלֶיךָ	el<u>è</u>chá	Naar jou (m)
אֵלַיִךְ	el<u>a</u>yich	Naar jou (v)
אֵלָיו	eláv	Naar hem
אֵלֶיהָ	el<u>è</u>há	Naar haar
אֵלֵינוּ	elenoe	Naar ons
אֲלֵיכֶם	ᵃlèchèm	Naar jullie (m)
אֲלֵיכֶן	ᵃlechèn	Naar jullie (v)
אֲלֵיהֶם	ᵃlehèm	Naar hen (m)
אֲלֵיהֶן	ᵃlehèn	Naar hen (v)
אֵצֶל	etsèl	Bij, nabij, naast, ten huize van
Met een persoonlijk voornaamwoord: אֶצְלִי enz.		

אֵת, אֶת	et, èt	*Aanduiding lijdend voorwerp*
אוֹתִי, אֹתִי	oti	Mij
אוֹתְךָ, אֹתְךָ	otchá	Jou (m)
אוֹתָךְ, אֹתָךְ	otách	Jou (v)
אוֹתוֹ, אֹתוֹ	oto	Hem
אוֹתָהּ, אֹתָהּ	otáh	Haar
אוֹתָנוּ, אֹתָנוּ	otánoe	Ons
אֶתְכֶם	ètchèm	Jullie (m)
אֶתְכֶן	ètchèn	Jullie (v)
אוֹתָם, אֹתָם	otám	Hen (m)
אוֹתָן, אֹתָן	otán	Hen (v)

אֵת	et	Met (gebruik van)
אִתִּי	itti	Met mij
אִתְּךָ	itchá	Met jou (m)
אִתָּךְ	ittách	Met jou (v)
אִתּוֹ	itto	Met hem
אִתָּהּ	ittáh	Met haar
אִתָּנוּ	ittánoe	Met ons
אִתְּכֶם	itchèm	Met jullie
אִתָּם	ittám	Met hen

בְּ	bᵉ	ⁱn, op, bij, te midden van (onder), met, door. *Lettervoorzetsel*
בְּעַד	bᵉ'ad	Voor, ten gunste van
בִּי	bi	In mij
בְּךָ	bᵉchá	In jou (m)
בָּךְ	bách	In jou (v)
בּוֹ	bo	In hem
בָּהּ	báh	In haar
בָּנוּ	b<u>á</u>noe	In ons
בָּכֶם	báchèm	In jullie (m)
בָּכֶן	báchèn	In jullie (v)
בָּהֶם	báhèm	In hen (m)
בָּהֶן	báhen	In hen (v)
בָּגִין	bᵉgin	Vanwege
בִּגְלַל	biglal	Wegens, om

בֵּין	ben	Tussen, temidden van,
בֵּינוֹת	benot	gedurende
	Constructvorm van בַּיִן {bayin} tussenruimte	
Met persoonlijk voornaamwoord: בֵּינוֹ, בֵּינְךָ, בֵּינִי (enkelvoud); בֵּינֵיהֶם, בֵּינֵכֶם, בֵּינֵינוּ (meervoud)		
... וּבֵין ... בֵּין {ben ... oeven ...} Tussen ... en ...		

בְּלִי	bli	Zonder
מִבְּלִי	mibli	Zonder
בִּלְעֲדֵי	bilᵃde	Zonder
בִּלְתִּי	bilti	Niet, on...
בִּלְתִּי אִם ..	bilti im ...Alleen wanneer ..	
בִּמְקוֹם	bimqom	In plaats van
	Afgeleid van מָקוֹם maqom (m) *plaats, stad*	
בַּעֲבוּר	ba'ᵃvoer	Vanwege, ter wille van
בְּעַד	be'ad	Achter, door
	Constructvorm van בַּעַד {ba'ad} *afstand*	
	Met persoonlijk voornaamwoord: בַּעֲדִי enz.	
בִּפְנֵי	bifne	In tegenwoordigheid van, voor, voor het aangezicht van
בִּשְׁבִיל	bisjvil	Voor, ten behoeve van, ten gunste van. *Dit kan worden gecombineerd met een persoonlijk voornaamwoord.*
דֶּרֶךְ	dèrèch	Door, via (weg)
זוּלַת	zoelat	Behalve
חֵלֶף	chelèf	In ruil voor
טֶרוֹם	tᵉrom	Voor-, pre-

יַד	yad (v)	Hand. *Combinaties:*
עַל־יַד	al yad	Bij, naast
לְיַד	lᵉyad	Bij, nabij, naast
לִידֵי	lide	In handen van
מִידֵי	mide	(Uit handen) van
כְּדֵי	kᵉde	Om, teneinde
כְּלַפֵּי	klape	Tegenover, ten opzichte van

כְּ	kᵉ	Als, overeenkomstig, gelijk aan, ongeveer. *Lettervoorzetsel*
כְּמוֹ	kᵉmo	
כָּמוֹנִי	kámoni	Als mij
כָּמוֹךְ	kámochá	Als jou (m)
כָּמוֹךְ	kámoch	Als jou (v) *Ongebruikelijk*
כָּמוֹהוּ	kámohoe	Als hem
כָּמוֹהָ	kámohá	Als zij
כָּמוֹנוּ	k<u>á</u>moe	Als ons
כָּכֶם	káchèm	Als jullie (m)
כָּכֶן	káchèn	Als jullie (v)
כָּהֵם	káhèm	Als hen (m)
כָּהֵן	káhen	Als hen (v)
כְּפִי	kᵉfi	Volgens, naarmate

לְ	lᵉ	Naar, tot, (gericht) aan, (voor), om te, in (met betrekking tot), volgens. *Lettervoorzetsel*.
לְיַד	lᵉyad	bij, nabij, naast
לְתוֹךְ	lᵉtoch	In *(richting, 'into')*
לִי	li	Aan mij
לְךָ	lᵉchá	Aan jou (m)
לָךְ	lách	Aan jou (v)
לוֹ	lo	Aan hem
לָהּ	láh	Aan haar

לָנוּ	lánoe	Aan ons
לָכֶם	láchèm	Aan jullie (m)
לָכֶן	láchèn	Aan jullie (v)
לָהֶם	láhèm	Aan hen (v)
לָהֶן	láhèn	Aan hen (v)
לְמִי	l[e]mi	Voor wie, aan wie, naar wie, tot wie?

לְיַד	l[e]yad	Bij, nabij, naast
לִידֵי	lide	In handen van
לְמִן	l[e]min	Sedert, vanaf
לְמַעַן	l[e]ma'an	Voor, ten behoeve van, teneinde
לַמְרוֹת	lamrot	Ondanks
לְעוּמַת	le'oemat	Tegenover, in tegenstelling tot
לְפִי	l[e]fi	Volgens
לִפְנֵי	lifne	Voor (plaats, tijd)
לִפְנוֹת	lifnot	Tegen, vlak voor, dichtbij
לִקְרַאת	liqrat	Tegemoet
לְרֶגֶל	l[e]règèl	Naar aanleiding van
לְשֵׁם	l[e]sjem	Voor, ten gunste van
	Afgeleid van שֵׁם sjem (m) *naam*	
לְתוֹךְ	l[e]toch	In (richting)
מֵאַחֲרֵי	me'ach[a]re	Van achteren
מִבְּלִי	mibli	Zonder

מוֹל, מִמּוּל	moel, mimoel	Tegenover, voor
	Met persoonlijk voornaamwoord: מֻלִי enz.	

מִלְבַד	milvad	Behalve, benevens
	Afgeleid van לְבַד l[e]vad (bw) *alleen*	

מִן	min	Van, uit, vanuit, (meer) dan.
	Los geschreven, soms aan het woord vast als lettervoorzetsel מ*:*	
לְמִן	l[e]min	Sedert, vanaf
מֵעַל	me'al	(Van) boven
מִידֵי	mide	(Uit handen) van
מִסָּבִיב	missáviv	Van rondom
מִמֶּנִּי	mimènni	Vanuit mij
מִמְּךָ	mimchá	Vanuit jou (m)
מִמֵּךְ	mimmech	Vanuit jou (v)
מִמֶּנּוּ	mimmènnoe	Vanuit hem, vanuit ons
מִמֶּנָּה	mimmènnáh	Vanuit haar
מִכֶּם	mikèm	Vanuit jullie (m)
מִכֶּן	mikèn	Vanuit jullie (v)
מֵהֶם	mehèm	Vanuit hen (m)
מֵהֶן	mehèn	Vanuit hen (v)

מַעַל	me'al	Boven
מַעֵין	me'en	Zoiets als, een soort

מִפְּנֵי	mipne	Vanwege, wegens
..מִפְּנֵי שְׁ	mipne sj[e]...	Omdat

מִפַּת	mipat	Vanwege
מִתַּחַת	mittachat	Van onder

נֶגֶד	nègèd	Tegenover
	Met een persoonlijk voornaamwoord: נֶגְדִּי, נֶגְדְּךָ, נֶגְדֵּךְ of נֶגְדּוֹ, enz.	

סָבִיב	sáviv	Rondom (heen)
	Een persoonlijk voornaamwoord komt hier achter de vrouwelijke of de mannelijke vorm: סְבִיבוֹתַי of סְבִיבַי, enzovoorts.	
מִסָּבִיב	missáviv	Van rondom

עֲבוּר	[a]voer	Voor, ten behoeve van
בַּעֲבוּר	ba'[a]voer	Vanwege, ter wille van

עַד, עֲדֵי	ad, ade	Tot, tot aan, gedurende, voor
עָדַי	áday	Tot mij
עָדֶיךָ	ádechá	Tot jou (m/v)
עָדָיו	ádáv	Tot hem
עָדֶיהָ	ádèháh	Tot haar
עֲדֵיכֶם	ádechèm	Tot jullie (m/v)
עַדאֲשֶׁר	ad asjèr	Totdat

עַל	al	Op, boven, over, wegens, voor, bij
עַל־יַד	al yad	Bij, naast
עַל פְּנֵי	al p[e]ne	Bovenop
עָלַי	álay	Op mij
עָלֶיךָ	álèchá	Op jou (m)
עָלַיִךְ	álayich	Op jou (v)
עָלָיו	áláv	Op hem
עָלֶיהָ	álèháh	Op haar
עָלֵינוּ	álenoe	Op ons
עֲלֵיכֶם	[a]lechèm	Op jullie (m)
עֲלֵיכֶן	[a]lechèn	Op jullie (v)
עֲלֵיהֶם	[a]lehèm	Op hen (m)
עֲלֵיהֶן	[a]lehèn	Op hen (v)

עִם	im	Met, samen met, in vereniging met
עִמִּי	immi	Met mij
עִמְּךָ	imchá	Met jou (m)
עִמָּךְ	immách	Met jou (v)
עִמּוֹ	immo	Met hem
עִמָּהּ	immáh	Met haar
עִמָּנוּ	immánoe	Met ons
עִמָּכֶם	immáchèm	Met jullie (m/v)
עִמָּם immám of עִמָּהֶם immáhèm Met hen (m/v)		

פִּי	pi (m) *Constructvorm van* פֶּה {pèh} Mond	
כְּפִי	k[e]fi	Volgens, naarmate
לְפִי	l[e]fi	Volgens

פָּנִים	pánim (m/v); *constr:* פְּנֵי p[e]ne, Gezicht, aanwezigheid, oppervlak, voorkant, aanzicht	
בִּפְנֵי	bifne	In tegenwoordigheid van, voor, voor het aangezicht van
לִפְנֵי	lifne	Voor (plaats, tijd)
מִפְּנֵי	mipne	Vanwege, wegens
...מִפְּנֵי שֶׁ	mipne sjè...	Omdat ...

...שֶׁ	sj... (relationeel vnw)	Dat ....
שֶׁל	sjèl (vnw)	Van (bezit)
בְּשֶׁל	b[e]sjèl	Vanwege, wegens

תַּחַת	tachat	Onder, beneden, in plaats van
	Met persoonlijk voornaamwoord: תַּחְתָּם. תַּחְתָּנָה enz; תַּחְתֶּיךָ, תַּחְתַּי enz.	
מִתַּחַת	mittachat	Van onder